

EU-miljarder till Marocko

Europeiska investeringsbanken beviljade i mars 2015 miljarder dollar i lån till Marocko för modernisering och utbyggnad av 1 650 km vägar.

Detta utgör en del i Marockos utvecklingsplan för att förbättra transportsektorn och stärka dess ekonomiska konkurrenskraft.

Europeiska investeringsbanken har totalt under tre år beviljat Marocko 1,86 miljarder dollar för att finansiera sociala och ekonomiska projekt enligt Morocco Tomorrow.

Västsahariska fiskare gripna

Västsahariska fiskare i El Aaiúns hamn protesterade i mars fredligt med banderoller mot den sociala och ekonomiska diskrimineringen i den ockuperade delen. De protesterade också mot exploateringen av västsahariska fiskevatten. Marockansk polis ingrep efter bara några minuter, rev sönder banderoller och västar som fiskarna bar. Nio fiskare greps och förhöordes i sex timmar. De släpptes senare på kvällen men hotades med fängelse om de organiserade eller deltog i någon protestaktion igen.

Spanjorer avvisade

Fem representanter för paraplyorganisationen Federación de Asociaciones de Defensa y Promoción de los Derechos Humanos tvingades lämna El Aaiún 11 april omedelbart när de anlät med flyg.

De fem spanjorerna hade planerat att stanna i fyra dagar i den ockuperade delen av Västsahara för att intervjua västsahariska människorättsaktivister, marockanska myndighetspersoner och personal på FN-styrkan Minurso kontor. De fick ingen förklaring till avvisningen.

Frige de politiska fångarna

De politiska fångarna i "Gdeim Izik-gruppen", som sitter i Salé-fängelset dömda till livstid, 20 och 30 års fängelse för deltagande i protestlägret Gdeim Izik 2010 protesterade i ett upprop 31 mars mot den repression och de kränkningar som fångarna utsätts för. De uppmanar internationella människorättsorganisationer att trycka på den marockanska staten att frige västsahariska politiska fångar. Mångas liv är i fara på grund av hungerstrejker och miserabla förhållanden i fängelserna.

Sverige välkomnar Marockos flotta

I samband med flottbesöket gavs en öppen inbjudan till marockanska flottan att avlägga svarsbesök i Sverige. Men vem som gav inbjudan, det vet ambassaden inte idag, trots att återbesök nämns i ambassadörens rapport.

I förra numret av Tidskriften Västsahara berättade vi om Försvarets reklamfilmer som spelats in i ockupationslandet Marocko år 2013.

Då skrev vi även om HMS Carlskronas besök i Marocko. Nu framkommer det att besättningen på fartyget förbjöds att nämna Västsahara till sina marockanska värdar.

Sverige bjöd då även in Marockos flotta till ett återbesök vid ett "lämpligt tillfälle".

Samma år som reklamfilmen spelades in besökte fregatten HMS Carlskrona Marocko.

Det gick ut en order till besättningen. Den ordern sattes även upp på anslagstavlor i skeppet.

"Vi ska undvika att prata om Västsahara och gränsdragningarna i regionen."

HMS Carlskronas informationschef Anders Kallin skriver att ordern tagits fram tillsammans med Utrikesdepartementet och den svenska ambassaden i Marocko. Till skillnad mot den "ovilja" mot att ta ordet ockupation i sin mun som Försvarets ansvarige för reklamfilmerna, Robert Forss uppvisade i vårt förra nummer, tycks Marinen ha varit fullt på det klara med att det pågår en ockupation, annars hade ingen order behövts.

I samband med flottbesöket gavs en öppen inbjudan till marockanska flottan att avlägga svarsbesök i Sverige

"Från marockansk sida har man till ambassaden framfört stor tillfredsställelse över besöket", skriver den svenska ambassadören till UD efter flottbesöket.

Flottamiral Jonas Haggren överlämnade en sköld till viceamiral Mohamed Laghmari.

Men vem som gav inbjudan, det vet ambassaden inte idag, trots att återbesök nämns i ambassadörens rapport.

– Nej, det är inte bekant för ambassaden, säger ambassadrådet Wiktor Dagerås Wittboldt.

– Jag tycker inte att det är lämpligt att Marocko kommer på flottbesök här och jag kan

Det gick ut en order till besättningen. "Vi ska undvika att prata om Västsahara och gränsdragningarna i regionen."

inte tänka mig att delta, säger riksdagsledamot Bodil Ceballos (MP).

Delar av Västsahara är ockuperat. I riksdagen har en majoritet beslutat om att erkänna Västsahara, för att bryta Marockos långvariga ockupation. FN har sedan 1991 försökt genomföra en folkomröstning i Västsahara, men Marocko har effektivt fördröjt denna omröstning och vägrar sedan 2004 att acceptera ett självständigt Västsahara som ett alternativ i en folkomröstning. Marocko backas upp av stormakterna Frankrike och USA.

Hur ska då det svenska flottbesöket och den svenska rekryteringsfilmen värderas? Finns det någon koppling mellan militära besök och folkrätt?

Samma år som Sveriges flotta besökte Ma-

rocko, avbröts den planerade militärövning African Lion mellan Marocko och USA. Med buller och bång. Detta eftersom USA ville ge FN-styrkan MINURSO ett MR-mandat inne i det ockuperade Västsahara. Efter några veckor återupptogs militärövningen och fortfarande har MINURSO inget mandat att försvara den västsahariska civilbefolkningens mänskliga rättigheter. USA hade efter påtryckningar med militära förtecken gett med sig och föreslog istället en urvattnad kompromisstext angående MR-rättigheter i Västsahara.

Bakom kravet att ge MINURSO ett MR-mandat finns Robert F. Kennedy Center for Justice and Human Rights. Efter att USA hade signalerat att de ville ha ett FN-övervakat MR-mandat i Västsahara, skickade RFK Center ut ett hoppfullt pressmeddelande.

"This resolution from the United States government would right that wrong and protect hundreds of thousands of lives", skrev Kerry Kennedy, ordförande i Robert F. Kennedy Center for Justice and Human Rights då.

Detta grusades dock snabbt när Marocko knep till med ett militärt hot. Mänskliga rättigheter förlorade mot militära rättigheter.

USA har under åren byggt upp sin militära förmåga i Afrika och genom AFRICOM vill USA bringa säkerhet och stabilitet i hela Afrika. Marocko är en del i detta och inte minst nämns övningen African Lion flera gånger på AFRICOMs hemsida.

African Lion är en årlig militärövning mellan USA och Marocko. Länderna samövar exempelvis landstigning, skarpskjutning, lufttänkning av stridsflygplan och pansarstrid. År 2012 deltog 1.200 militärer från USA. År 2013 deltog även tyska militärer, då de samövade flygning av drönare i Agadir. Övningen styrs av av United States Africa Commands (AFRICOM). AFRICOM startades år 2007 och är USA förlängda militärkommando som sträcker sig över hela Afrika, de afrikanska öarna och de afrikanska farvattnen.

Vi har tidigare sökt ÖB Sverker Göranson, försvarsministern Karin Enström och utrikesminister Carl Bildt för kommentar om Försvarsmaktens samarbete med Marocko. Ingen av dem har velat kommentera.

Text: Arto Valtonen

Bild: Anders Kallin. Försvarsmakten

Talmansresa till Marocko

Den 4-7 februari i år besökte riksdagens talman Per Westerberg (M) Marocko. Talmannen vägrar att kommentera det officiella besöket. Den svenska delegation sa varken "bu eller bä" då Marocko presenterade sitt "autonomiförslag"; det vill säga begränsat självstyre.

Den svenska delegationen till Marocko bestod även av Monica Green (S), Carina Hägg (S), Jonas Jacobsson Görtler (M), Jessica Polfjärd (M), Carl B Hamilton (FP) samt riksdagsdirektör Kathrin Flossing.

Delegationen fick en mycket grundlig genomgång av den marockanska planen på att göra Västsahara till ett autonomt område inom Marocko.

– Jag uppfattade det som att marockanerna känner att de får mer och mer stöd för autonomilinjén, bland annat från USA, berättar Monica Green.

– När marockanerna höll sitt seminarium om autonomi, var det ingen i vår delegation som varken sa bu eller bä. Vi lyssnade artigt, utan att säga något, säger Green.

Marocko vägrar sedan 2004 att acceptera självständighet som ett alternativ i en folkomröstning. Därmed har hela avkoloniseringsprocessen gått i stå, eftersom Marockos bundsförvant Frankrike hotar med sin vetorätt i FN:s säkerhetsråd.

Vid presskonferensen, som citerats flitigt i internationell media, menade talman Per Westerberg, att Sverige förutom att stödja "FN:s vision" även "förblir öppet för alla diskussioner rörande framtidsutsikterna i regionen".

Om "alla diskussioner" även innefattar autonomiförslaget så är det oförenligt med att stödja "FN:s vision" om avkolonisering. Per Westerberg ansåg även att Marocko

Per Westerberg, högsta representant för riksdagen som beslutat att Sverige ska erkänna Västsahara, vill inte kommentera besöket i Marocko.

har gjort "relativa framsteg" vad gäller mänskliga rättigheter och demokrati.

Enligt Human Rights Watch har Marocko under senare tid slagit ner hårt på alla som uttryckt en vilja till västsaharisk självständighet. Att "ifrågasätta Marockos territoriella integritet" är straffbart med fängelse.

Den svenska delegationens besök och hållning är anmärkningsvärd, speciellt med tanke på den svenska riksdagens beslut om ett erkännande av den västsahariska staten.

Resan var en del i frändet av att länderna haft diplomatiska relationer i 250 år. Målet med besöket var att förstärka samarbetet mellan länderna.

Fotnot: Tidskriften Västsahara har sökt Per Westerberg, men han vill inte bli intervjuad.

Text: Ola Hakefelt